

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över promemorian Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslagen innebär i huvudsak att vissa verksamheter och åtgärder ska anmälas till tillsynsmyndigheten, som ska göra en bedömning i frågan om huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Anmälningsskyldighet införs för verksamheter och åtgärder som avser viss vattenförsörjning för jordbruk, avskogning, uppodling och nyplantering i syfte att ändra markanvändningen, viss omstrukturering av mark på landsbygden, uppförande av starkströmsluftledningar, uppförande av anläggning för transport av hetvatten och verksamhet som formar metall med användning av sprängmedel. Vidare införs bestämmelser om att en anmälan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma om den anmälda verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.¹

Förslagsställaren anger att en anmälningsskyldig verksamhet eller åtgärd ska få påbörjas endast om tillsynsmyndigheten har bedömt att den inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om en anmälningsskyldig vattenverksamhet kan antas medföra sådan påverkan ska tillsynsmyndigheten förelägga den som har gjort anmälan att ansöka om tillstånd. Förslagsställaren anger att ett nytt tillståndsförfarande som bland annat omfattar jord- och skogsbruksverksamheter införs där länsstyrelsen blir tillståndsmyndighet och att en specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett sådant tillstånd. Dessutom innebär förslaget att avgifter för ärenden om tillstånd och anmälan införs.

¹ Ändringar föreslås i miljöbalken, i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, förordningen (1998:904) om anmälan för samråd, förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter, miljötillsynsförordningen (2011:13) och i miljöprövningsförordningen (2013:251).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Klimat- och näringslivsdepartementet anger att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har framfört synpunkter på hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (MKB-direktivet) har genomförts i svensk rätt. I promemorian presenteras därför förslag som syftar till att förbättra det svenska genomförandet av direktivet. Som ett led i översynen avseende miljöbalken och anslutande föreskrifter har Miljödepartementet under våren 2021 remitterat promemorian Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet (KN2023/01157), med förslag som tagits fram i syfte att förbättra det svenska genomförandet. Regeringen beslutade i juni 2022 om ändringar i miljöprövningsförordningen (SFS 2022:1306). Förslagsställaren anger att denna promemoria innehåller förslag som syftar till att omhänderta de kvarvarande punkter där Europeiska kommissionen har framfört kritik mot det svenska genomförandet.

Regelrådets bedömning. Regelrådet anser att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte tydlig.

Regelrådet finner därför att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger att om förslagen i denna promemoria inte genomförs och kommissionen vidhåller sin uppfattning att genomförandet inte är fullgott kan kommissionen gå vidare i överträdelseärendet med ett så kallat motiverat yttrande, som är en formell uppmaning att följa EU-rätten. I ett sådant yttrande redogör kommissionen för på vilket sätt den anser att medlemsstaten har brutit mot EU-rätten och begär information om vilka åtgärder som har vidtagits. Förslagsställaren anger att medlemsstaten då i allmänhet har två månader på sig att svara. Om kommissionen anser att medlemsstaten fortfarande inte uppfyller sina skyldigheter kan den överlämna ärendet till EU-domstolen. Förslagsställaren anger vidare att ett försenat eller bristfälligt genomförande av EU-lagstiftning ytterst kan resultera i en straffavgift som utgörs av ett standardbelopp för att bestraffa själva överträdelsen och ett löpande vite tills bristerna åtgärdats.

Vad gäller alternativa lösningar så anger förslagsställaren att eftersom förslagen i promemorian i stort sett styrs av bindande krav i MKB-direktivet så är utrymmet för alternativa lösningar begränsat, men att alternativa lösningar har övervägts i samband med att förslag på ändringar har tagits fram.

Förslagsställaren anger att det har övervägts om bedömningen av om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska göras för alla anmälningsskyldiga vattenverksamheter endast ska göras i de anmälningsskyldiga ärenden som omfattas av bilaga 2 till MKB-direktivet. Förslagsställaren anger att de vattenverksamheter som i dag är anmälningsskyldiga enligt förordningen om vattenverksamheter dock inte är indelade på samma sätt som projekten i bilaga 2 till direktivet. Förslagsställaren bedömer dock att en lösning som innebär att den som gör anmälan och tillsynsmyndigheten ska avgöra om den anmälningsskyldiga vattenverksamheten motsvarar något eller några av de projekt som finns i bilaga 2 till direktivet blir onödigt detaljerat och svårtillämpat varför man i stället föreslår att

bedömningen av om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska göras från fall till fall för alla anmälningspliktiga vattenverksamheter.

Förslagsställaren anger vidare att alternativa lösningar även har övervägts avseende vilken myndighet som ska tillståndspröva de verksamheter eller åtgärder som omfattas av det föreslagna kravet på anmälan enligt 12 kap. miljöbalken. Förslagsställaren bedömer att alternativet att utöka miljöprövningsdelegationernas behörighet till att även omfatta prövning av tillståndspliktiga verksamheter enligt 12 kap. miljöbalken eller att underställa mark- och miljödomstolarna sådan tillståndsprövning utgör en alltför omfattande åtgärd. Förslagsställaren anger att länsstyrelserna redan i dag har omfattande erfarenhet av att bedöma de nu aktuella verksamheternas eller åtgärdernas påverkan på naturmiljön enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Sammantaget bedömer förslagsställaren att ärendetypens karaktär lämpar sig bäst för att länsstyrelsen både handlägger anmälningsärendena och tillståndsprövar de verksamheter och åtgärder som har bedömts medföra betydande miljöpåverkan.

Regelrådets bedömning. Förslagsställaren beskriver effekter av om ingen reglering kommer till stånd samt vilka alternativa lösningar som har övervägts för förslagen. Beskrivningen är tydlig.

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren bedömer att den reglering som föreslås är förenlig med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Utredaren bedömer att regleringen inte går utöver de skyldigheter som följer av medlemskapet.

Regelrådets bedömning. I konsekvensutredningen beskrivs förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Även om denna beskrivning är kortfattad så uppfattar Regelrådet att regleringen föreslås för att förbättra det svenska genomförandet av EU-direktivet och att förslagets överensstämmelse med EU-rätten således beskrivs mer ingående i andra delar av remissen.

Regelrådet finner därför att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att de föreslagna ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt mot bakgrund av att lagstiftningsärendet har föranletts av ett överträdelseärende.

Förslagsställaren bedömer att behovet av informationsinsatser, utöver det ansvar som Naturvårdsverket redan har, är litet men att det dock finns ett behov av vägledning från Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Regelrådets bedömning. Beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tydlig. Vad gäller behov av speciella informationsinsatser så anger förslagsställaren att behovet är litet, men att det finns ett behov av vägledning från Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Regelrådet konstaterar att förslaget innebär förändrade villkor för företagen

som är av sådan betydelse att vikten av informationsinsatser inte bör underskattas, särskilt eftersom det rör ändringar som ska träda i kraft så snart som möjligt och som kan påverka nu pågående projekt eller planerade projekt, som utifrån de föreslagna förändringarna i lagstiftningen till exempel kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan. Det vore därför önskvärt med ett förtydligande kring vilken typ av vägledning som kan komma att behövas från Naturvårdsverket och länsstyrelserna och huruvida ett mer proaktivt informationsarbete kan komma att behövas.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar. Regelrådet finner att beskrivningen av behov av speciella informationsinsatser är godtagbar trots önskvärda förtydliganden.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Vad gäller förslaget om anmälningspliktiga vattenverksamheter så anger förslagsställaren att aktörer som bedriver mindre vattenverksamheter kommer att beröras av förslagen, till exempel enskilda företag, offentliga aktörer och i vissa fall även enskilda personer.

Förslagsställaren anger vidare att förslaget även berör jordbrukare som använder eller avser att använda en vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning om vissa angivna gränsvärden överskrids. Förslagsställaren anger att det i Sverige finns cirka 30 000 jordbruksföretag registrerade för skötsel av djur. Utifrån uppgifter om antalet registrerade djur vid respektive jordbruksföretag och varje djurslags totala vattenbehov per dygn (dricksvatten liksom vatten för diskning och tvätt) anger förslagsställaren att det antas att cirka 180 jordbruksföretag på Gotland och Öland har ett vattenuttag för djurskötsel som överstiger 10 kubikmeter per dygn, medan cirka 440 jordbruksföretag i övriga landet har ett vattenuttag för djurskötsel som överstiger 25 kubikmeter per dygn. Förslagsställaren uppskattar därmed att drygt 600 jordbruksföretag med djurskötsel kommer att behöva anmäla sin vattenverksamhet efter att bestämmelserna träder i kraft.

Vidare träffar förslagen verksamhetsutövare som avser att uppföra vissa starkströmsluftledningar och hetvattenledningar, vilket primärt anges vara elnäts- och fjärrvärmeföretag. Förslagsställaren anger att små företag i södra Sverige kan antas påverkas i något mindre utsträckning eftersom det är mycket vanligt att ledningar på lägre spänningsnivå (lokálnät) i södra delen av landet anläggs som markkabel i stället för luftledning. Vid högre spänningar (regionnät) samt i normalfallet i norra Sverige där avstånden är längre är det i stället luftledning som är den vanligaste tekniken, varför nätföretag som bygger regionnät och nätföretag i norra Sverige påverkas i högre utsträckning.

Därutöver anger förslagsställaren att förslagen omfattar verksamhetsutövare som avser att plantera eller avverka skog i syfte att ändra markanvändningen, omstrukturera mark på landsbygden eller uppodla annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion. Exempel på aktörer som kan träffas av förslagen i dessa delar är skogsägare, jordbrukare och aktörer inom samhällsbyggnadssektorn. Vad gäller förslaget om avskogning i syfte att ändra markanvändningen så anges att flera olika aktörer kommer att beröras av förslagen, till exempel skogsägare och aktörer inom samhällsbyggnadssektorn. Förslagsställaren anger att det inte har varit möjligt att identifiera hur många företag som kan komma att påverkas av den föreslagna ändringen som rör avskogning av mark i syfte att ändra markanvändningen, men att förslaget sammantaget bedöms påverka både små och stora företag. Gällande förslaget

om nyplantering av skog i syfte att ändra markanvändningen anger förslagsställaren att förslagen framför allt påverkar små företag av vilka majoriteten är markägare eller lantbrukare.

Gällande förslaget om anmälan och tillståndsprövning av omstrukturering av mark på landsbygden så anger förslagsställaren att flera olika aktörer kan beröras av anmälningsplikten, till exempel jordbrukare och aktörer inom samhällsbyggnadssektorn. Förslagsställaren anger att det inte har varit möjligt att identifiera hur många företag som kan komma att påverkas av förslaget och att många av de åtgärder som anmälningsplikten avser redan är föremål för bedömning av miljöpåverkan och prövning enligt andra bestämmelser.

Verksamhetsutövare som avser att bedriva en verksamhet som formar metall med användning av sprängmedel berörs också av förslagen. Förslagsställaren anger dock att man i dagsläget inte känner till några verksamheter vars huvudsyssla är att forma metall med användning av sprängmedel varpå förslagsställaren bedömer att förslagen inte medför några konsekvenser i dagsläget. Förslagsställaren anger att verksamhetsutövare som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet som producerar eller bearbetar cellulosa i viss mån också berörs av förslagen, men anger samtidigt att de verksamheter som producerar eller bearbetar cellulosa, och som omfattas av den föreslagna begreppsändringen från pappersmassa till massa av trä i miljöprövningsförordningen redan idag tillståndsprövas enligt andra bestämmelser i miljöprövningsförordningen och att dessa därmed inte påverkas av förslaget. Slutligen bedömer förslagsställaren att framtida verksamheter som avser tillverkning eller bearbetning av cellulosa inte heller påverkas eftersom de hade tillståndsprövats utifrån andra bestämmelser.

Regelrådets bedömning. Regelrådet konstaterar att förslagsställaren på ett tydligt sätt redogör för de olika typer av företag och branscher som berörs av förslagen. Vad gäller förslaget om att använda en vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning om vissa angivna gränsvärden överskrids uppskattar förslagsställaren antalet företag på ett tydligt sätt. Vad gäller förslaget om ändrad markanvändning på landsbygden och förslaget om avskogning av mark i syfte att ändra markanvändningen så anger förslagsställaren att det inte har varit möjligt att uppskatta antalet företag. Förslagsställaren anger dock inte hur man har kommit fram till att det inte är möjligt att uppskatta antalet företag, vilket är en brist. Vidare finns det ingen beskrivning av antalet företag för övriga förslag, vilket även detta är en brist. Gällande storleken på berörda företag så anger förslagsställaren att förslaget om nyplantering av skog i syfte att ändra markanvändningen framför allt påverkar små företag av vilka majoriteten är markägare eller lantbrukare. Förslaget om avskogning i syfte att ändra markanvändningen bedöms påverka både små och stora företag. För övriga förslag framgår ingen uppskattning av storleken på berörda företag. Förslagsställaren beskriver även den geografiska spridningen av berörda verksamhetsutövare som avser att uppföra vissa starkströmsluftledningar och hetvattenledningar, vilket är positivt.

Sammantaget finner Regelrådet att beskrivningen av berörda företag utifrån bransch är godtagbar. Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Vad gäller förslaget om anmälningspliktiga vattenverksamheter och vattentäkter för jordbruksfastigheters husbehovsförbrukning och värmeförsörjning så anger förslagsställaren att anmälningsplikt redan idag gäller för vissa vattenverksamheter av mer begränsad omfattning. Exempel på åtgärder som är anmälningspliktiga är uppförande av en anläggning, fyllning, pålning, grävning, schaktning med mera. Förslagsställaren anger att för sådana vattenverksamheter kommer det att bli tydligare vilka uppgifter som behöver lämnas i anmälningsförfarandet. Förslagsställaren bedömer att förslagen kan medföra ett ökat uppgiftslämnande, vilket ger upphov till ökad administration och kostnader, men att skillnaden blir marginell jämfört med idag och att det dessutom kan vägas upp av att färre kompletteringar behöver göras när det blir tydligare vad en anmälan ska innehålla.

Vidare anges att verksamheten eller åtgärden inte får påbörjas förrän beslut om betydande miljöpåverkan har meddelats kan bidra till viss tidsfördröjning av genomförandet av verksamheten eller åtgärden. Enligt dagens regler får en anmälningspliktig vattenverksamhet påbörjas tidigast efter åtta veckor om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat. Förslaget innebär att verksamhetsutövaren alltid måste invänta ett beslut i frågan om betydande miljöpåverkan. Enligt den föreslagna huvudregeln ska ett sådant beslut meddelas senast inom åtta veckor och handläggningstiden får endast förlängas om utredningen kräver det och endast i undantagsfall överstiga 90 dagar. Om tillsynsmyndigheten gör bedömningen att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska myndigheten förelägga den som har gjort anmälan att ansöka om tillstånd och även betala en avgift kopplat till detta. Förslagsställaren anger att förslagen som omfattar anmälningsskyldiga vattenverksamheter och vattentäkter sammantaget ger viss ökad administration och kostnader för berörda företag. För nya vattenverksamheter som enligt nuvarande regler omfattas av anmälningsplikt bedömer förslagsställaren att administrationen och kostnaderna inte blir särskilt betungande jämfört med vad som redan gäller i dag. För befintliga vattentäkter för jordbruksfastigheters husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning som i dag inte är anmälningspliktiga men föreslås bli det bedömer förslagsställaren att administrationen och kostnaderna blir något mer betungande.

Vad gäller förslaget om anmälningsplikt och tillståndsprövning för uppförande av anläggning för transport av hetvatten anger förslagsställaren att den föreslagna anmälningsplikten kan innebära ett mer omfattande förfarande, både administrativt och prövningsmässigt, för de ledningar som ska utföras utanför detaljplanelagt område. Förslagsställaren bedömer att konsekvenserna för verksamhetsutövarna av de föreslagna reglerna bör bli små eftersom det är ovanligt att fjärrvärmeledningar byggs utanför detaljplanelagt område och eftersom sådana ledningar som faktiskt förläggs utanför sådant område ofta är del av större projekt. Konsekvenserna av förslaget för sådana ledningar bör enligt förslagsställaren bli obetydliga.

Gällande förslaget om anmälningsplikt och tillståndsprövning för avskogning i syfte att ändra markanvändningen anger förslagsställaren att konsekvenserna sammantaget består i ökad administration och kostnader och vissa fall även ökad tidsåtgång. Förslagsställaren bedömer att konsekvenserna inte blir särskilt betungande för åtgärder som endast kräver anmälan. För åtgärder som kräver tillstånd är bedömningen att konsekvenserna blir mer betungande men hanterbara. Förslagsställaren anger att förslaget om att en anmälningspliktig åtgärd inte får påbörjas förrän beslut om betydande miljöpåverkan är fattat kan bidra till en viss tidsfördröjning för den som har anmält, vilket kan påverka företagen negativt. Förslagsställaren bedömer dock att konsekvenserna blir hanterbara för företagen.

Vad gäller förslaget om anmälningsplikt och tillståndsprövning för nyplantering av skog i syfte att ändra markanvändningen anger förslagsställaren att fler verksamheter och åtgärder att behöva genomgå en bedömning av om åtgärden medför betydande miljöpåverkan. Förslaget om att anmälan ska ha ett visst innehåll bedöms tydliggöra för den som ska anmäla vilka uppgifter som behöver skickas in i samband med anmälan om samråd, vilket enligt förslagsställaren i sin tur bör minska risken för att ytterligare kompletteringar behövs för att anmälan ska vara komplett, vilket kan minska företagens administrativa börda. Gällande påverkan på tidsåtgång anger förslagsställaren att förslaget bedöms få obetydliga konsekvenser för anmälningar som avser omläggning av jordbruksmark till skogsmark eftersom sådana åtgärder enligt dagens huvudregel ska anmälas åtta månader före åtgärden vidtas. För anmälningar som avser nyplantering av skog på annan mark än jordbruksmark kan förslaget medföra viss tidsfördröjning, vilket dock bör vara hanterbart enligt förslagsställaren.

Vad gäller förslaget om anmälningsplikt och tillståndsprövning för omstrukturering av mark på landsbygden bedömer förslagsställaren att förslagets konsekvenser består i ökad administration och kostnader och vissa fall även ökad tidsåtgång. Konsekvenserna bedöms inte bli särskilt betungande för åtgärder som endast kräver anmälan. För åtgärder som kräver tillstånd är bedömningen att konsekvenserna blir mer betungande men hanterbara.

Gällande förslaget om anmälningsplikt och tillståndsprövning för uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion anger förslagsställaren att de nya bestämmelserna om anmälningsplikt och tillståndsprövning i sin helhet det som gäller i dag enligt 9 kap. miljöbalken. Förslagsställaren bedömer att bestämmelserna inte påverkar företagen i någon större utsträckning då de enbart flyttas från miljöprövningsförordningen till förordningen om anmälan för samråd.

På sida 103–104 redogör förslagsställaren för tidsåtgången och kostnaden för en anmälan respektive en ansökan om tillstånd. Förslagsställaren konstaterar dock att kostnad och tidsåtgång varierar stort, bland annat beroende på verksamhetens omfattning och komplexitet samt kunskapen och erfarenheten hos den som upprättar anmälan. Förslagsställaren gör generella uppskattningar för C- och B-verksamheter men gör ingen uppskattning av förslagets samlade kostnader.

Regelrådets bedömning. Förslagsställaren beskriver vilka effekter som förslagen kan ha för företagets kostnader, tidsåtgång och verksamhet. Beskrivningen är tydlig och ger en bra bild av konsekvenserna för företagen. Regelrådet konstaterar att förslagsställaren inte gör några beräkningar av vilka kostnader som förslagen innebär för berörda företag. Även om konsekvensutredningens kvalitet ytterligare hade förbättrats av en komplettering med denna information, så finner Regelrådet att det i detta fall inte är någon avgörande brist då förslagsställaren på annat sätt tydligt redogör för förslagets effekter för berörda företag. Konsekvensutredningen innehåller även generella uppskattningar av kostnaden för tidsåtgången för anmälan samt ansökan om tillstånd. Vidare konstaterar Regelrådet att förslaget är en direkt följd av EU-lagstiftning och att förslagsställarens handlingsutrymme i genomförandet av förslaget är begränsat. Samtidigt innehåller beskrivningen av företagets kostnader en del konstateranden om företagets konsekvenser som med fördel skulle kunna utvecklas. Till exempel anger förslagsställaren att andra hetvattenledningar än fjärrvärmeledningar i de allra flesta fall anläggs inom ramen för exempelvis industriprojekt och att konsekvenserna av förslaget för sådana ledningar bör bli obetydliga. Här, likt i flera andra fall, saknar konsekvensutredningen information om hur man har kommit fram till denna bedömning.

Regelrådet finner därför beskrivningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar trots önskvärda förtydliganden.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Konsekvensutredningen innehåller ingen beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådets bedömning. Konsekvensutredningen innehåller ingen beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Konsekvensutredningen innehåller ej heller någon förklaring till varför en sådan beskrivning saknas. Regelrådet konstaterar att förslagen i promemorian följer av EU-regelverk och att det utifrån informationen i konsekvensutredningen är svårt att bilda sig en uppfattning om förslagets påverkan på konkurrensen. För vissa förslag tycks det dock som att konkurrensförhållandena kan påverkas. Bland annat anger förslagsställaren att förslaget som berör verksamhetsutövare som avser att uppföra vissa starkströmsluftledningar och hetvattenledningar kommer att påverka små företag i södra Sverige i något mindre utsträckning eftersom det är mycket vanligt att ledningar på lägre spänningsnivå (lokálnät) i södra delen av landet anläggs som markkabel i stället för luftledning. Vid högre spänningar (regionnät) samt i normalfallet i norra Sverige där avstånden är längre är det i stället luftledning som är den vanligaste tekniken, vilket innebär att nätföretag som bygger regionnät och nätföretag i norra Sverige påverkas i högre utsträckning. Vidare innehåller vissa förslag bestämmelser om undantag för vissa verksamheter och företag, bland annat innehåller förslaget om avskogning i syfte att ändra markanvändningen ett undantag för områden mindre än 5 000 kvadratmeter. Regelrådet finner att det inte kan uteslutas att förslagen påverkar konkurrensförhållandena för berörda företag varför det är en brist att konsekvensutredningen inte innehåller någon redovisning av denna delaspekt, eller en redogörelse av varför en sådan beskrivning saknas.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Konsekvensutredningen innehåller ingen beskrivning av påverkan på företagen i andra avseenden. Regelrådet finner i detta fall att detta inte är någon avgörande brist då Regelrådet inte ser något som talar för att det finns en sådan påverkan.

Regelrådet finner avsaknaden av en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Vad gäller förslaget som innebär att anmälningsplikt införs för uppförande av starkströmsluftledningar med stöd av nätkoncession för område så anger förslagsställaren att små företag i södra Sverige kan antas påverkas i något mindre utsträckning eftersom det är mycket vanligt att ledningar på lägre spänningsnivå (lokálnät) i södra delen av landet anläggs som markkabel i stället för luftledning.

Gällande förslaget om avskogning i syfte att ändra markanvändningen samt förslaget om omstrukturering av mark på landsbygden så anger förslagsställaren att både små och stora företag påverkas i form av ökad administration och kostnader och vissa fall även ökad tidsåtgång. Konsekvenserna bedöms inte bli särskilt betungande för åtgärder som endast

kräver anmälan. Förslaget om nyplantering av skog i syfte att ändra markanvändningen bedöms påverka särskilt små företag av vilka majoriteten är markägare eller lantbrukare. Förslagsställaren anger att förslagen är nödvändiga med hänsyn till de krav som uppställs i MKB-direktivet varför ingen särskild hänsyn kan tas till små företag.

Regelrådets bedömning. Förslagsställaren beskriver i vilken utsträckning som förslagen särskilt väntas ha effekter för små företag. Förslagsställaren beskriver även att ingen särskild hänsyn har kunnat tagits till små företag vid reglernas utformning på grund av de krav som uppställs i MKB-direktivet. Beskrivningarna är tydliga. Samtidigt finner Regelrådet att beskrivningarna är relativt kortfattade och att det ofta saknas information om hur förslagsställaren kommer fram till de bedömningar som görs, varför en komplettering vore önskvärd.

Regelrådet finner beskrivningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar trots önskvärda förtydliganden.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte, alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd, förslagets överensstämmelse med EU-rätten, informationsinsatser och datum för ikraftträdande, berörda företag utifrån bransch, påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet, regleringens påverkan på företag i andra avseenden och särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar. Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal och storlek samt påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag bristfällig.

Regelrådet konstaterar att det hade varit önskvärt och finns potential att förbättra utredningens kvalitet ytterligare framför allt vad gäller framför allt beskrivningen av vilka företag som berörs samt eventuell påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag, men även vad gäller planerade informationsinsatser samt påverkan på företagens tidsåtgång, kostnader och verksamhet. Trots detta finner Regelrådet att förslagsställaren på ett tydligt och övergripande sätt beskriver vilka effekter som förslaget kan innebära för berörda företag. Regelrådet konstaterar även att förslaget är en direkt följd av EU-lagstiftning och att förslagsställarens handlingsutrymme i genomförandet därför är begränsat. Vad gäller planerade informationsinsatser finner Regelrådet att det vore önskvärt med ett förtydligande kring vilken typ av vägledning som kan komma att behövas från Naturvårdsverket och länsstyrelserna och huruvida ett mer proaktivt informationsarbete kan komma att behövas, eftersom att förslaget innebär förändrade villkor för företagen som är av sådan betydelse att vikten av informationsinsatser inte bör underskattas.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 21 februari 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Erik Palm

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Erik Palm
Föredragande